

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 17.3.2003 60. vuosikerta Numero 1 Sivu 10

Fidelio on satoisin ruisvehnä

Yrjö Salo ja Markku Kontturi, MTT

Ruisvehnä on ihmisen kehittämä viljelykasvilaji, joka on rukiin ja vehnän risteytys. Ruisvehnän kansainvälinen nimi on triticale. Suomessa ruisvehnä on syyskylvöistä rehuviljaa, jonka viljelyala on pieni. Ennen viljelyn aloittamista on varmistettava sadon menekki ja hinta. Ruisvehnä soveltuu omalle karjalle, tilojen väliseen kauppaan ja ajoittain myös viljaliikkeille. Ruisvehnä joutuu kilpailemaan syysvehnän kanssa, jota voidaan käyttää leipäviljana monipuolisemmin.

Ruisvehnä on tuottanut syysvehnää suurempia satoja. Näin siitä huolimatta, että talvituhoa saattaa esiintyä jo II-vyöhykkeellä. Talvituhosienten torjunta parantaa selvästi talvehtimistä. Ruisvehniä sakoluku laskee herkästi, joten tähkäidäntä on vaarana, jos tuleentumis- ja korjuuvaiheessa on kosteita ilmoja. Rehuviljalla sakoluvun kestävyys ei ole välttämätöntä, mutta viljan on silti oltava laadukasta.

Parhaat syysruisvehnät Puolasta

Syysruisvehnän tulee olla talvenkestävä ja satoisa. Tähkäidäntää sen tulisi kestää nykyistä paremmin. Myös tautien kestävyys tulee olla hyvä. Parhaat lajikkeet tulevat meille Puolasta. Seuraavassa on esitelty nykyiset lajikkeet sekä niiden jalostaja ja kauppaantulovuosi Suomessa. Prego (Danko, Puola 1998) on edelleen satoisa lajike, jonka talvituhot ovat olleet vähäisiä. Korsi on pitkä, mutta melko luja. Hehtolitraino ja valkuaispitoisuus ovat melko hyviä. Tähkä on tuleentuneena ruskea. Jalostaja lopettaa kantasiemenen tuotannon, joten lajike ei ole enää mukana vuoden 2003 kokeissa. Pinokio (Danko, Puola 2000) on erittäin lyhyt- ja lujakortinen lajike. Sen sato on jäänyt pienemmäksi kuin Pregon, erityisesti toisella viljelyvyöhykkeellä. Jyvät ovat suuria, mutta hehtolitraino ja sakoluku ovat alhaisia. Tähkä on tuleentuneena ruskea. Lajike on herkkä Septoria-taudille. Jalostaja lopettaa myös Pinokion kantasiemenen tuotannon ja lajike jää pois kokeista.

Satoisa Fidelio

Fidelio (Danko, Puola 2001) on satoisin ruisvehnälajike, erityisesti ensimmäisellä viljelyvyöhykkeellä. Lajike on talvehtinut hyvin ja sen kasvu-aika on neljä päivää Pregoa pidempi. Korsi on erittäin lyhyt ja luja, jyvät suuria. Myös hehtolitraino on melko hyvä, mutta valkuaisista on vähän. Tähkä on tuleentuneena ruskea. Fidelio kestää melko hyvin tauteja.

Ulrika (Svalöf Weibull 1998) on ruotsalainen, myöhäinen lajike. Sen kasvu-aika on neljä päivää Pregoa pidempi. Ulrikan

satoisuus jää muita lajikkeita heikommaksi. Sakoluku on aikaisessakin korjuussa erittäin alhainen, joten tähkäidäntä on vaarana kosteina syksyinä. Ulrika on herkkä lumihomeelle.

Lisätietoja: yrjo.salo@mtt.fi
 puh. (02) 431 4161

Ruisvehnälaajikkeet virallisissa lajikekokeissa vuosina 1995-2002.

Lajike	Suosi Kasvu-		Satoisuus		Talvi- Lako		1000	Hehto-	Val-
	teltu	aika	vyöhykkeillä		tuho		jyvän	litra-	kuai-
	viljely-	vrk	I	II	%	%	g	kg	nen
	alue								
Prego	I-II	341	5400 =100	6450 =100	23	10	42	74	11.0
Pinokio	I-II	344	96	84	28	4	53	69	11.0
Fidelio	I-II	345	111	98	22	7	52	74	10.6
Ulrika	I-II	345	84	67	42	11	47	72	10.8